

GENEL BİLGİLER

Resmi Adı	: Kenya Cumhuriyeti
Resmi Dil	: İngilizce, Kiswahili
Başkenti	: Nairobi
Başlıca Şehirler	: Nairobi, Nakuru, Kisumu, Mombasa
Yüzölçümü	: 569.259 km ²
Nüfus	: 42,7 milyon (2012 tahmini)
GSYİH (2011)	: 34,6 milyar \$
Reel Büyüme (2011)	: 4,4 (%)
Kişi Başına GSYİH (ABD \$) (2011)	:1.711
Tüketici Enflasyon (% ort)	:18,9
Döviz Kuru (Kenya Şilini: 1 \$)	: 85,07 (2011)

DIŞ TİCARET BİLGİLERİ

İhracat (Milyon \$)	: 5.225 (2011)
İthalat (Milyon \$)	: 11.528 (2011)
Dış Ticaret Hacmi (Bin \$)	:16.753 (2011)
Dış Ticaret Dengesi (Bin \$)	:-6303
Başlıca İthal Maddeleri	: Petrol yağları, ham petrol, palm yağı, elektrikli cihazlar, demir-çelik, buğday, ilaçlar, otomobil, motorlu taşıtlar, hava taşıtları
Başlıca İhraç Maddeleri	: Çay, kesme çiçek, petrol yağları, kahve, baklagiller, karbonat, çimento, palm yağı, tütün, demir-çelik
İthalatında Önemli Ülkeler	: BAE, Hindistan, Çin, G.Afrika, Japonya, S. Arabistan, Endonezya, ABD, İngiltere, Singapur
İhracatında Önemli Ülkeler	: Uganda, İngiltere, Tanzanya, Hollanda, ABD, Mısır, Sudan, Pakistan, BAE, Demokratik Kongo
Türkiye'den Toplam İthalatı (2012)	: 138.033 Bin \$
Türkiye'ye Toplam İhracatı (2012)	: 17.877 Bin \$

Türkiye'den Önemli İthal Maddeleri : Demir-çelik, gübre, buğday unu, tütün kırpıntıları, kuru baklagil, makarna, elektrikli su ısıtıcıları ve kağıt ürünleri

Türkiye'ye Önemli İhraç Maddeleri : Ekime elverişli tohum, çay ve ham deri.

GENEL EKONOMİK DURUM

Kenya, 12 Aralık 1963'de İngiltere'den bağımsızlığını kazanmıştır ve cumhuriyetle yönetilmektedir. Kenya, Doğu Afrika'daki en büyük ekonomidir. Kenya bölge içi rekabetle karşı karşıyadır; bu rekabet son yıllarda önemli ölçüde ekonomik büyüme kaydeden Uganda ve Tanzanya'dan kaynaklanmaktadır.

Tarım sektörü GSİYH'nin %24,5'ini oluşturmaktadır. Tarım doğrudan ve dolaylı olarak istihdamı sağlamaktadır. 2011 yılı verilerine göre sanayinin GSYİH içindeki payı %14,9; hizmetlerin payı ise %66,1'dir. Enerji ve su sektörlerinin payı %4, madencilik sektörünün payı ise %0,5'dir. Sanayi sektörü 3 büyük kent olan Nairobi, Mombasa ve Kisumu'da toplanmıştır. Kenya Mombasa'da rafineri yoluyla petrol ürünleri üretmekte olup, önemli bir çimento kapasitesine sahiptir.

KENYA DIŞ TİCARETİ

Kenya'nın dış ticareti hızlı bir büyüme sürecindedir. 2011 yılı itibariyle ihracat 5,8 milyar \$, ithalat 15 milyar \$ seviyesinde gerçekleşmiştir. 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren yeni gümrük birliğinin uygulanmasını müteakip, Kenya'nın EAC ile ticareti önemli oranda artmıştır. EAC üyeleriyle gümrük birliğinin amacı, beş yıl içinde tarife ve tarife dışı engellerin kaldırılması ve nihai mallarda %25, ara mamullerde %10 ve hammaddelerde sıfır olmak üzere üç aşamalı olarak OrTA Gümrük Tarifesinin (CET) konmasıdır.

2007-2011 Döneminde Kenya'nın Dış Ticareti (Milyon \$)

	2007	2008	2009	2010	2011
İhracat	4.081	5.001	4.463	5.169	5.853
İthalat	8.989	11.128	10.202	12.093	15.028
Hacim	13.070	16.129	14.665	17.262	20.881
Denge	-4.908	-6.127	-5.739	-6.924	-9.175

Kaynak: ITC, Trademap

İhraç Ettiği Başlıca Ürünler (Bin \$)

		2009	2010	2011
	TOPLAM	4.463.443	5.169.112	5.853.310
0902	Çay	893.984	1.163.630	1.176.308
0603	Kesme Çiçek	421.484	396.239	454.349
2710	Petrol Yapıları	177.853	205.151	239.010
0901	Kahve	41.318	75.037	152.903
0708	Baklagiller	109.451	95.464	145.169

Kenya'nın en önemli ihraç ürünleri çay ve bahçe bitkileridir. Diğer önemli ihraç kalemleri petrol yağları, kahve, baklagiller, karbonat, çimento, palm yağı, tütün ve demir-çelik'dir. İhracat yapılan başlıca gelişmiş ülkeler İngiltere, Hollanda ve ABD'dir. Yakın coğrafyada bulunan diğer önemli ihraç pazarları ise Uganda, Tanzanya, Sudan, BAE ve Mısır'dır.

İthal Ettiği Başlıca Ürünler (Bin \$)

		2009	2010	2011
	TOPLAM	10.202.001	12.092.926	15.028.508
2710	Petrol Yağları	1.399.217	1.646.343	2.563.287
2709	Ham Petrol	705.780	915.169	1.423.718
1511	Palm Yağı	332.619	451.960	589.824
8517	Telli Telefon-Telgraf İçin Elekt. Cihazlar	342.078	520.046	431.516
7208	Demir-Çelik	213.950	269.028	399.361

Kenya'nın başlıca ithal ürünleri; petrol yağları, ham petrol, palm yağı, elektrikli cihazlar, ve demir-çelikdir. İthalat yaptığı başlıca ülkeler arasında ilk üç sırayı BAE, Hindistan, Çin almaktadır. Bunları G.Afrika, Japonya ve İngiltere izlemektedir. Bir sonraki grup ise ABD, S.Arabistan ve Singapur şeklinde sıralanmaktadır. İthalatta ilk sırada yer alan BAE %15 pay alırken; Türkiye, Kenya'nın yaptığı ithalattan 191.854 Bin \$ ile %1,3 pay alarak 20. sırada yer almaktadır.

TÜRKİYE-KENYA TİCARİ VE EKONOMİK İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Kenya arasındaki ticaret dengesi Türkiye lehinedir. İkili ticaret fasıllar itibarıyla ele alındığında, Türkiye'nin ihracatı sanayi ürünleri ağırlıklı; ithalatı ise yağlı tohumlar gibi üretimde geleneksel olarak açık verilen ve gıda sanayinin ihtiyaç duyduğu ürün gruplarından oluşmaktadır. Bunun yanı sıra; ham postlar, deri, kahve ve birtakım minerallerin ithalatı bu ülkeden karşılanmaktadır.

2008 yılında dış ticaret hacmimiz 245 milyon \$ ile rekor seviyede gerçekleşmiştir. Son 5 yılda ihracatımız azalırken; ithalatta artış yaşanmıştır. İhracat 233 milyon \$'dan 138 milyon \$'a gerilerken; ithalat 12,6 milyon \$'dan 17,9 milyon \$'a yükselmiştir. Buna rağmen 2012 yılında dış ticaret dengesi Türkiye lehinedir.

TÜRKİYE-KENYA DIŞ TİCARETİ (BİN \$)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	TİCARET HACMİ	TİCARET DENGE
2008	233.052	12.575	245.627	220.476
2009	70.623	5.813	76.435	64.810
2010	86.360	13.378	99.738	72.982
2011	199.203	14.749	213.953	184.454
2012	138.033	17.877	155.909	120.156

Kaynak: TÜİK verileri

KENYA'NIN SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

2011 yılında Kenya'nın seramik kaplama malzemeleri ihracatı bir önceki yıla göre %76 artarak 410 bin \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılı verilerine göre Kenya'nın en çok SKM ihracatı gerçekleştirdiği ülkeler; sırasıyla Uganda (184 bin \$), Tanzanya (44 bin \$), Ruanda (29 bin \$) ve Sudan (25 bin \$) olmuştur.

Kenya'nın Seramik Kaplama Malzemeleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2009	197	18.729
2010	98	28.853
2011	410	33.509

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

Kenya'nın seramik kaplama malzemeleri ithalatı ise 2009 yılında 18,7 milyon \$ iken, 2010 yılında 28,8 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre %13 artarak 33,5 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Kenya'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla, Çin (22,2 milyon \$), Hindistan (3,3 milyon \$), İspanya (2,9 milyon \$), Mısır (1,6 milyon \$) ve İtalya (996 bin \$) olmuştur. Türkiye, Kenya'nın ithalat gerçekleştirdiği ülkeler arasında 11. sırada yer almakta olup, Kenya'nın toplam SKM ithalatından %0,4 pay almaktadır.

Kenya'nın Seramik Sağlık Gereçleri Dış Ticareti (Bin \$)

	İhracat	İthalat
2008	70	3.086
2009	172	3.783
2010	158	5.092

Kaynak: Birleşmiş Milletler İstatistik Bölümü

2011 yılı verilerine göre Kenya'nın seramik sağlık gereçleri ihracatı bir önceki yıla göre miktarda %37, değerinde ise %8 azalarak 50.763 kg ve 158 bin \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Kenya'nın en çok ihracat gerçekleştirdiği ülkeler sırasıyla; Sudan (53 bin \$), Burundi (30 bin \$), Kongo Demokratik Cumhuriyeti (27 bin \$), Uganda (22 bin \$) ve Tanzanya (13 bin \$) şeklindedir.

Kenya'nın seramik sağlık gereçleri ithalatı 2009 yılında 3,7 milyon kg ve 3,1 milyon \$ iken, 2010 yılında 4,5 milyon kg ve 3,7 milyon \$ olmuş, 2011 yılında ise bir önceki yıla göre miktar bazında %18, değer bazında ise %25 artarak 5,6 milyon kg ve 5,1 milyon \$ olarak gerçekleşmiştir. 2011 yılında Kenya'nın en çok ithalat gerçekleştirdiği ülkeler; sırasıyla Çin (1,5 milyon \$), Mısır (1,3 milyon \$), Hindistan (1,1 milyon \$), İngiltere (380 bin \$) ve İspanya (156 bin \$) olmuştur. Türkiye bu sıralamada 11. sırada olup, Kenya'nın toplam SSG ithalatından %0,4 pay almaktadır.

Kenya'nın SKM (GTİP:6907+6908) ve SSG (GTİP:6910) ürünlerinde Türkiye'nin de içinde bulunduğu MFN (En Çok Kayrılan Ülke) ülkelerine uygulanan gümrük vergisi oranı %25'dir. Ayrıca Comesa Birliği (Doğu Afrika Birliği) üyesi olmayan tüm ülkelere Kenya'nın uygulamış olduğu gümrük vergisi oranları aynıdır. Öte yandan, Kenya'da ithal ürünlerin büyük bir çoğunluğu için standart %16 KDV uygulanmaktadır.

TÜRKİYE-KENYA SERAMİK SEKTÖRÜ DIŞ TİCARETİ

Türkiye'nin Kenya'ya Yaptığı SKM İhracatı

Yıllar	Miktar (m ²)	Değer (\$)
2008	6.898	82.098
2009	13.937	98.869
2010	7	142
2011	9.811 m ² 64.823 kg	114.940
2012	38.458 m ² 908.700 kg	410.112

Kaynak: TÜİK Verileri

2012 yılında Kenya'ya bir önceki yıla göre değerinde %257 artış kaydedilerek 410 bin \$'lık seramik kaplama malzemeleri ihracatı yapılmıştır.

Türkiye'nin Kenya'ya Yaptığı SSG İhracatı

Yıllar	Miktar (kg)	Değer (\$)
2008	13.613	64.434
2009	293	799
2010	21.845	100.959
2011	16.551	44.355
2012	32.428	60.700

Kaynak: TÜİK Verileri

2012 yılı itibarıyla Kenya'ya yapılan seramik sağlık gereçleri ihracatımız bir önceki yıla göre miktar bazında %96, değer bazında ise %37 artarak toplam 32 bin kg ve 61 bin \$'lık ihracat yapılmıştır.